

ATD = All Together for Dignity – Agir Tous pour la Dignité (Samen voor waardigheid)

Geen toekomst zonder dromen

Overal ter wereld zijn leden van ATD Vierde Wereld actief in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting. Zo ook de jongeren van Djynamo!, onze Europese jongerenbeweging Deze zomer waren er tal van activiteiten waarbij jongeren samen op pad gingen en werkten aan een waardige toekomst. Er waren onder meer ontmoetingen in Polen, Frankrijk, Zwitserland en Groot-Brittannië. Een delegatie jongeren uit Vlaanderen deed mee aan de bouwdagen op de ontmoetingsboerderij 't Zwervel in Wijhe (Nederland).

Ondertussen trekt ook een reizende fototentoonstelling van Djynamo! rond. Dit gemeenschappelijke project van jongeren uit België, Spanje, Frankrijk, Nederland, Polen en Zwitserland toont de dagdagelijkse inzet van jongeren. Het toont de acties, vaak onzichtbaar, die jongeren zelf onder-

Foto: *Christan Menoud / ATD Vierde Wereld*

nemen ondanks hun moeilijke levensomstandigheden. De jongeren kozen zelf de foto's die volgens hen het beste hun inzet, hoop en dromen weergeven. Ieder heeft zijn eigen dromen en zoekt zijn eigen weg in het leven. Het is belangrijk dit te (h)erkennen. Jongeren zijn de toekomst, maar wat is een toekomst zonder dromen? Door de ontmoetingen en gemeenschappelijke projecten

voelen de jongeren van Djynamo! zich met elkaar verbonden. Ze ervaren ook regelmatig verschillen onderling, maar dit is verrijkend en opent hun blik. Die ervaringen geven hen hoop en kracht om verder te gaan, om zich nog meer in te zetten in de toekomst.

Sara Philips

Leren van de armsten in Tanzania

'ATD Vierde Wereld wil muren slopen tussen arm en rijk. Een groot deel van de mensen die net als wij arm zijn denken dat de wereld behoort aan de rijken. Zo is het niet, de wereld is er voor ieder van ons' – Shabani, steenkapper in de steengroeve van Boko.

"Eén van onze jonge stagiairs vroeg op een dag: 'Welke armoede wil ATD Vierde Wereld bestrijden?'. In Tanzania hoor je vaak spreken over aids, weduwen, wezen, straatkinderen: armoede die je kan indelen, een naam kan geven en kan aanwijzen. Ik denk dat mensen willen begrijpen wat we bedoelen met 'de armsten onder de armen'. Aanwijzen om wie het gaat helpt daarbij." Dat zegt de Britse volontair Robert Jordan. Hij is al 12 jaar volontair van ATD Vierde Wereld en sinds twee jaar in Tanzania.

"We vonden het antwoord in een discussie met andere stagiairs. Eén van hen was met een jonge moeder en haar twee kleine kinderen naar het ziekenhuis geweest. Kinderen jonger dan vijf jaar worden in Tanzania gratis onderzocht en behandeld. Daarvoor hebben ze een ziekenhuiskaart, maar de moeder had die niet. De verpleegster toonde weinig respect en verweet de moeder dat ze lui was. Uiteindelijk onderzocht ze de kinderen toch en gaf hen nieuwe ziekenhuiskaarten. Tegen de stagiair, waar de moeder bij was, merkte ze op: 'Als jij niet mee was had ik hen niet geholpen.' Als de ene mens de andere niet als een menselijk wezen beschouwt, dat is de armoede waartegen

ATD Vierde Wereld zich verzet."

Vrienden zoeken

Het eerste team van ATD Vierde Wereld dat in Tanzania aan de slag ging kreeg deze opdracht mee: 'Ga op zoek naar de vrienden van de armsten onder de armen, want van hun ervaring kunnen we veel leren. En voor de armsten die geen vrienden hebben moeten we zelf vrienden zoeken.' Neerstrijken in een land en onmiddellijk met een project beginnen is nooit de ambitie van ATD Vierde Wereld. Eerst het land leren kennen en vooral ook leren van de ervaringen van mensen ter plaatse.

Tegelijkertijd wil ATD ook de eigen ervaringen delen en uitleggen waar de beweging voor staat. Makkelijk is dat niet altijd. Aanwezigheid in een land schept verwachtingen die we niet altijd kunnen inlossen. In Tanzania waren er van bij het begin contacten met jonge mensen op de grootste vismarkt van Dar es Salaam. Ze vertelden over hun moeilijkheden, hun gebrek aan scholing, hun verwachtingen. Een bevriend ambtenaar stelde voor om alle inspanningen op deze groep te richten. Dat vonden deze jonge mensen een prima idee. Voor ATD kon dit niet. Het kleine team zou dan alle energie en inspanningen op een dozijn jongeren richten, zonder mogelijkheid om nog iets anders te doen. En ATD wil juist zoveel mogelijk mensen in beweging brengen want dat is de enige weg om armoede echt te bestrijden. Een jaar later trok het team met 10 van deze jongeren

Mama Athumani, vastberaden, moedig, inspirerend.

naar het noorden van het land. Een school voor blinden zocht hulp voor de laatste fase van een verbouwingsproject. Ons antwoord op de moeilijkheden in hun leven was hen aanmoedigen om juist anderen te ondersteunen. Het was een sterke ervaring. Het schoolhoofd was zo tevreden dat hij deze jongeren van zijn eigen loon betaalde. Met de jongeren van de vismarkt bleven we bijeenkomsten organiseren waarop we ook mensen uitnodigden uit andere sociale middens. In die wisselwerking blijven we geloven.

Gescheiden werelden

In de economische statistieken doet Tanzania het niet zo slecht in vergelijking met andere Afrikaanse landen. 'Maar wat zegt dit over de realiteit van mensen die dagelijks in extreme armoede leven?' vraagt Rob Jordan zich af.

Waarom is ATD Vierde Wereld in Tanzania aanwezig? Niek Tweehuijsen, een Nederlandse vrijwilliger, werkte meer dan 20 jaar voor ATD Vierde Wereld, in verschillende Europese landen. Toen nam hij een sabbattijd en vertrok naar Tanzania. Hij ging op zoek naar Patricia, een Tanzaniaanse verpleegster, die tijdens haar studies in Nederland drie jaar lang in het gezin Tweehuijsen verbleef. Niek was toen nog een kind. Ook al heeft hij slechts vage aanwijzingen en een adres dat niet meer klopt, het lukt Niek om Patricia terug te vinden en het weerzien is emotioneel. Ondertussen doet hij wat hij al de voorbije jaren heeft gedaan: op zoek gaan naar mensen in de marge, ontdekken hoe zij overleven, banden smeden 'tussen werelden die niet enkel

De vismarkt en de vissersboten: plaatsen waar mensen op zoek gaan naar werk

gescheiden zijn door taal, huidskleur of religie, werelden die er niet op gericht zijn om elkaar te begrijpen.'

Als hij na een half jaar terugkeert naar het internationaal centrum van ATD Vierde Wereld heeft hij veel te vertellen. Hij krijgt niet dadelijk een nieuwe opdracht maar wel de vraag om eerst zijn ervaringen neer te schrijven. En daaruit volgt de nieuwe opdracht: waarom niet terugkeren naar Tanzania? Dat was in 1999. Ondertussen is Niek terug in Nederland maar in Tanzania werkt nog steeds een team van ATD Vierde Wereld.

Verandering

Het team bestaat uit een zestal mensen, met daarrond een netwerk van vrienden en raadgevers zoals Hassan en Selemani. Beiden werken op de vismarkt van Magogoni en volgden er een alfabetiseringscursus van ATD Vierde Wereld. Het leven op de vismarkt is hard. Dagelijks zoeken mensen er werk. Sommigen zijn dakloos, ze leven op straat of op het strand. Hassan en Selemani hebben ATD Vierde Wereld overtuigd

om de alfabetiseringscursus niet stop te zetten. Voor mensen op de vismarkt die niet kunnen lezen en schrijven is het een unieke mogelijkheid. Cursussen die op andere plaatsen in de stad worden georganiseerd zijn voor hen niet haalbaar. Hassan probeert mensen te motiveren en te ondersteunen. 'Als ik meehelp met ATD helpen mijn vrienden op de vismarkt me soms om mijn werk af te maken. Dat is belangrijk want ik leef en werk in moeilijke omstandigheden.' Voor Selemani zijn ook de bijeenkomsten die ATD organiseert belangrijk. 'Ik kan mijn mening geven. De gemeenschap hoort mijn boodschap en dat kan verandering op gang brengen.'

Heel wat van de cursisten zijn vrij jong. Hoe komt het dat ze op school niet leerden lezen en schrijven? 'We ondersteunen nu ook heel arme gezinnen. Samen met hen zoeken we uit wat de knelpunten zijn waarom kinderen niet of onregelmatig naar school gaan. Soms volstaat het dat we samen met hen een leraar of de directie opzoeken om de problemen op te lossen. In uitzonderlijke

Dat kinderen en jongeren naar school kunnen gaan is het allerbelangrijkste.

Armoede en mensenrechten in richtlijnen Verenigde Naties

Het is voor staten niet alleen een morele plicht, maar ook een juridische verplichting om extreme armoede uit te bannen op grond van de mensenrechten.

Dat staat sinds 2012 voor het eerst in een officiële tekst die goedgekeurd is door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Voor deze 'VN Richtlijnen inzake extreme armoede en mensenrechten' hebben de internationale beweging ATD Vierde Wereld en andere organisaties meer dan 25 jaar geijverd.

Alle achtergronden hierover vindt u in de publicatie: Vierde Wereld Verkenningen 20: VN Richtlijnen inzake extreme armoede en mensenrechten: een doorbraak in het denken over en de actie tegen armoede. Dit boekje kan voor 2 euro exclusief verzendkosten worden besteld via het secretariaat. U kunt het ook toevoegen aan uw bestelling van andere publicaties of wenskaarten via de bon die u bij dit VierdeWereldblad aantreft.

Let op: apart nr. 20 opschrijven, want op de bon en in de folder staat alleen boekje 19 vermeld.

situaties helpen we om de schoolkosten te betalen, maar dat proberen we te beperken omdat het geen oplossing is op lange termijn'.

Kinderen uit arme gezinnen worden na hun geboorte zelden geregistreerd. Beatus, steenkapper in de groeve van Kunduchi: 'De meesten van ons hebben geen geboortecertificaat voor hun kinderen. We weten dat dit niet goed is voor hun toekomst maar we maakten er geen werk van om verschillende redenen: gebrek aan geld, aan papieren, aan informatie over de procedure, de afstand naar de plaats waar dit kan gebeuren.' Door mensen te begeleiden bij de registratie van hun kinderen leren we wat de struikelstenen zijn en gezinnen zelf ontdekken hoe ze kunnen opkomen voor hun rechten.

M.T. Poppe

Voor dit artikel steunden we op verschillende bronnen:

Niek Tweehuijsen en Jean-Michel Defromont, *'Des pailles dans le sable'*, Editions Quart Monde, 2011
Niek Tweehuijsen en Andrew Hayes, *'Taking the time to learn from the poor in Tanzania'* in: Xavier Godinot en Quentin Wodon, *'Participatory Approaches to Attacking Extreme Poverty. Cases Studies Led by the International Movement ATD Fourth World'*, World Bank Working Paper no. 77, p 55-72, 2006

ATD Fourth World in Tanzania. Annual Report 2012
Newsletters ATD Fourth World Tanzania – op www.atd-fourth-world.org

Contacten met Robert Jordan, vrijwilliger van ATD Vierde Wereld in Tanzania, zomer 2013

Foto's: François Philiponeau / ATD Vierde Wereld

Jaaroverzicht ATD Vierde Wereld België

Het Jaaroverzicht 2012 vertelt in beeld en tekst over de acties en de inzet van ATD Vierde Wereld in België. U kunt het Jaaroverzicht downloaden via www.atd-vierdewereld.be of gratis opvragen via het secretariaat.

ATD Vierde Wereld in België

Samen opkomen voor ieders waardigheid
All Together for Dignity – Agr. Tous pour la Dignité

17 OKTOBER 2013

Werelddag van verzet tegen extreme armoede*

Tip : Organiseer een huis-kamervoorstelling. Nodig vrienden uit, bekijk samen de film 'Joseph, de rebel - van wanhoop tot verzet'. Over een gevecht voor waardigheid en mensenrechten en de oorsprong van de Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede. De dvd is te koop bij ATD Vierde Wereld Vlaanderen (17,50 euro, porto inbegrepen).

Kortrijk

Zaterdag 12 oktober

14.00-17.30 op de Grote Markt : 'Grondrechtendorp'.

Info: Liesbet Tyvaert, 0479/055525 of Martine Nuytens, 0479/5517263, akzie@live.be

Brugge

Zondag 13 oktober

Solidariteitsontbijt tussen 8.30 en 11.00 in de cafetaria van WZC Huize Minnewater (ingang langs de toegangspoort in de Pr. Dr. J. Sebrechtsstraat). Om 9.30: toelichting bij de Werelddag en een overzicht van 10 jaar herdenking van de Werelddag in Brugge. Er is tevens animatie voor jong en oud. 12.00 in de lokettenzaal van het station: verzameling voor de manifestatie te Brussel.

Info: 17 oktober werkgroep, Jo Dhaenens, 050 674234 of 0485 123737, jodhaenens@telenet.be.

Donderdag 17 oktober

19.00 tot 22.30 in het Stadhuis op de Burg: Dialoogtafels 2013 "Gelijke onderwijskansen : een zaak voor iedereen", een rechtstreekse dialoog tussen mensen in armoede en beleidsmensen uit onderwijs en politiek.

Info: Brugge Dialoogstad, Jo Dhaenens, 050 674234 of 0485 123737, jodhaenens@telenet.be.

Brussel

Zondag 13 oktober

Vanaf 13.00 op het Katelijneplein: manifestatie "Geen nieuwe federale regering zonder optrekken minima tot de armoedegrens" Animatie, mensen in armoede nemen het woord over wat het betekent om te moeten leven met een inkomen onder de armoedegrens, ... Muzikaal slot: 15 uur.

Info: Netwerk Tegen Armoede, Peter Heirman, 02/204.06.57, peter.heirman@netwerktegenarmoede.be

Ronse

Woensdag 16 oktober

09.00 tot 12.00 in de Peperstraat en op de Grote Markt : 'Grondrechtendorp'.

12.30 tot 13.00 aan de bibliotheek op Soudansquare bij de Steen 'Armoede, een blok aan ons been!'. Daarna open deur in De Vrolijke Kring, Priestersstraat 38.

Info : bij Leen Vandenhoute, 055.316.791, leen.vandenhoute@devrolijkekring.be en bij Hedwig Van De Mergel, Hedwig.VanDeMergel@kinderpreventie.be.

Koksijde

Donderdag 17 oktober

Tijdens de kantooruren in de inkomhal van het Sociaal Huis: PowerPoint over de betekenis van 17 oktober.

Info: Pierre Deleu, 0499 715812, pierre.deleu@telenet.be

Vilvoorde

Donderdag 17 oktober

18.45 samenkomst aan "De Steen" in het Kanaalpark. Om 19.00 vertrekt de fakkeltocht . Om 20.00 in de feestzaal van het stadhuis : Ansu aan het woord met zijn gedichten over armoede, optreden van het koor Frappant, receptie.

Info: Luk Hollebecq, 0498 51 47 54, lukhollebecq55@hotmail.com of warmkracht@gmail.com of www.warmkracht.be (zie 17 oktober).

Middelkerke

Donderdag 17 oktober

19.00 in CC De Branding: film-vertoning 'Joseph, de rebel - van wanhoop tot verzet' met mogelijkheid tot nagesprek tijdens de receptie.

Info: OCMW sociale dienst, Bea Verleyen, tel. 059/31 97 40, bea.verleyen@ocmwmiddelkerke.be

Gent

Donderdag 17 oktober

19-20u bij de Gedenksteen op het Sint-Pietersplein: herdenking - 'Recht op waardig wonen'. Daarna is er gelegenheid om elkaar te ontmoeten in de Wintertuin van de Arteveldehogeschool, Campus Kantienberg.

Info: Beweging van Mensen met Laag Inkomen en Kinderen vzw, Nieuwewosstraat 3 te Gent, 09/2241215, secretariaat@bmlk.be

Lint

Donderdag 17 oktober

20 uur in de polyvalente zaal van het WZC Zonnestraat, Oudstrijderplein 1: filmvertoning 'Joseph, de rebel - van wanhoop tot verzet' met nagesprek, daarna wordt een drankje aangeboden.

Info: OCMW Huis, 03/460 18 60 of Josée Kleijn, 03/455 56 30

Turnhout

Woensdag 23 oktober

19.30 in CC de Warande: film-vertoning 'Joseph, de rebel - van wanhoop tot verzet' met nagesprek, om 21.30 wordt een drankje aangeboden.

Info en inschrijven: Gelijke Kansen – Onderwijs Turnhout, 014 40 96 31, onderwijs@turnhout.be.

Willebroek

Maandag 28 oktober

9u tot 16u in de oude lokettenzaal van het gemeentehuis, August Van Landeghemstraat 99: Fototentoonstelling met info over de Beweging ATD Vierde Wereld.

Info: atdwillebroek@gmail.com of bij Dienst Samenleven: Anja Roels, 03 866 91 45

**Initiatieven waaraan ATD Vierde Wereld-groepen meewerken*

Actuele en uitgebreide info: www.17oktober

Wat ná de Millenniumdoelen?

Claude Mormont ging naar New York voor een bijeenkomst over de Millenniumdoelen. 'Met dank aan ATD Vierde Wereld om de organisatie waarvoor ik werk uit te nodigen en met dank dat die mij liet gaan. Dat zijn geen holle woorden. Vanaf de eerste dag heb ik ervaren wat ik ook al tijdens de voorbereidende bijeenkomst in Brussel kon ervaren : deze ontmoeting is een onmisbare bijdrage aan het denken over de Millenniumdoelen en hun vervolg, over ontwikkeling in het algemeen en het resultaat ervan. En dan heb ik het zowel over de officiële bijeenkomst als over de ontmoetingen in de rand ervan.'

De armoede halveren, alle kinderen naar school, meer mensen in een duurzaam leefmilieu : deze en nog vijf andere doelstellingen werden uitgeschreven en becijferd. De Millenniumverklaring is in september 2000 ondertekend door alle staatshoofden en regeringsleiders van de VN-lidstaten. En alle landen zouden zich inspannen om die doelen tegen 2015 te halen. Maar 'de tijd loopt' * en de Millenniumdoelen zullen niet gehaald worden. Wat na 2015? De Verenigde Naties willen het programma bijsturen en voortzetten.

Wat kan beter? ATD Vierde Wereld vraagt om de kennis en ervaring van mensen in armoede in te brengen. Ook mensen in armoede hebben ideeën. In twaalf landen waar de internationale beweging actief is werden de millenniumdoelen gewikt en gewogen: België, Bolivia, Burkina Faso, Brazilië, Frankrijk, Haïti, Guatemala, Madagaskar, Mauritius, de Filippijnen, Peru en Polen. De deelnemers aan het project kwamen wekelijks of maande-

lijks samen, in een periode van 6 tot 24 maanden. Ze wisselden van gedachten en leerden hoe ze best hun bekommernissen kunnen verwoorden.

Ze hadden ontmoetingen met mensen uit de universitaire wereld, NGO's, handelsorganisaties, ambtenaren, de Europese Unie, Unicef, de Wereldbank. Dan waren er ook nog vijf internationale seminars. Eén ervan ging door in Brussel. Zo konden deelnemers van verschillende landen elkaar ontmoeten en verder werken op de thema's. Een afsluitend seminar ging door in New York op 26 en 27 juni. Meteen konden dan ook de resultaten overhandigd worden aan de Verenigde Naties.

Littekens

Eerst even de Belgische delegatie voorstellen die naar New York ging: Claude Mormont van *Entraide et Fraternité**, Andrée Defaux, militante van LST, een vereniging uit Namen, Didier Clerbois, militant van ATD Vierde Wereld in Charleroi, Thierry Viard, volontair van ATD Vierde Wereld en verant-

woordelijk voor internationale relaties.

Uit het verslag van Claude : "Het helpt om enkele talen te kennen. Marlon, een militant uit Boston wil zijn gesprek met Juan-Carlos uit Bolivia voortzetten. Hij vordert me op om te vertalen. Marlon heeft vragen over de littekens van Juan-Carlos. 'Op mijn vijfde woonde ik al op straat' vertelt Juan-Carlos. 'Mijn moeder en mijn vader ken ik niet. De littekens zijn de sporen van het geweld op straat. Tot vijf jaar geleden had ik geen geboortebewijs en geen identiteitspapieren.' Tijdens de bijeenkomst van deze voormiddag nam Juan-Carlos het woord. Armoede bestrijden is op de eerste plaats op zoek gaan naar de mensen die totaal verlaten zijn, pleitte hij. Zijn ervaring voedt zijn engagement van vandaag, verscherpt zijn blik en verstevigt zijn denken. Later praat ik met Justin uit Burkina Faso over zijn jarenlang engagement met ATD Vierde Wereld en de kinderen die hij ontmoet in de straten van Ouagadougou en in de 'Hof van Honderd Beroepen', een project van ATD Vierde Wereld. Hij heeft het vooral over de banden die stap voor stap hersteld worden tussen de kinderen en hun ouders in de dorpen. Als dat te vlug gaat riskeert het van korte duur te zijn. Er is geduld nodig en respect voor het ritme van de een en de ander, dan pas hebben de hernieuwde contacten een stevige basis en vindt de gemeenschap een kind terug dat weggegaan was, een overwin-

De Belgische delegatie : Andrée Defaux, militante van LST, (Lutte-Solidarité-Travail) een vereniging uit Namen, Thierry Viard, volontair van ATD Vierde Wereld, Didier Clerbois, militant van ATD Vierde Wereld in Charleroi, Claude Mormont van Entraide et Fraternité (zustervereniging van Broederlijk Delen).

ning waar ze sterker uit komt.' Deze ontmoeting doet nadenken over efficiëntie. Justin vertelde dat maatschappelijk werkers ook inspanningen doen om kinderen terug te brengen naar hun dorp, maar ze moeten resultaten halen en dat verplicht hen om vlug te gaan. Kinderen die zonder voldoende voorbereiding naar hun dorp gebracht worden vertrekken meestal vlug terug. En dat is een mislukking voor iedereen. Zijn er geen twee manieren van efficiëntie? Die van de maatschappelijk werkers is de meest gangbare. Ze moeten resultaten voorleggen binnen een welbepaalde termijn en dat bepaalt hoe ze werken. Maar niets zegt dat de werkwijze die steunt op ontmoeting en geduld niet even efficiënt blijkt aan het einde van de rit. Het zou goed zijn om die twee benaderingen met elkaar te confronteren. De efficiëntie zou er baat bij hebben."

Maximumrechten

Na twee dagen van ontmoetingen tussen de delegaties en gesprekken met mensen van

verschillende instanties, was er het overleg op het hoofdkwartier van de Verenigde Naties met de verantwoordelijken voor de Millenniumdoelen.

Voor de Belgische delegatie nam Andrée Defaux het woord. Ze bracht een echo van het voorbereidende internationale seminar begin dit jaar in Brussel en besloot met enkele aanbevelingen. De immense verspilling van menselijk talent als gevolg van armoede is een probleem dat moet meegenomen worden in de Millenniumdoelen. Die moeten ook naar de landen van het Noorden kijken, want de armoede neemt daar toe. Duurzame ontwikkeling is niet mogelijk zonder economische regulering: men spreekt altijd over minimumrechten voor armen maar moet er ook niet gedacht worden over maximumrechten voor rijken en over grenzen aan het verwerven van rijkdom? Er moet meer ingezet worden op partnerschap met verschillende actoren waarbij ook de armsten een plaats hebben. Nu wordt hun ervaring vaak ontkend en

zelfs in diskrediet gebracht. De streefcijfers om armoede te verminderen laten een deel van de arme bevolking aan de kant staan en zijn een bron van geweld tussen zij die mee opgenomen worden en zij die aan hun lot overgelaten worden. Echte efficiëntie vereist de wil om iedereen te bereiken.

Banden uitbouwen

Ook in het werkdocument dat aan de VN werd overhandigd staan aanbevelingen voor de agenda na 2015, niet alleen over wat moet bereikt worden maar ook over hoe dat moet gebeuren. De ervaring leerde dat een doel in cijfers uitgedrukt zelden gehaald wordt binnen de gestelde termijn. Veel belangrijker is het om uit te werken welke stappen nodig zijn voor verandering en wie ervoor verantwoordelijk is.

Claude Mormont : 'De deelnemers vonden het een belangrijke stap dat ze bij de VN gehoord werden, maar alles begint nu pas, want zonder waakzaamheid en voortdurende druk zal er niets veranderen. Maar heel zeker gaf dit hele proces aan de mensen die erbij betrokken waren nieuwe kracht, moed en bewustzijn, vooral door de kwaliteit van de uitwisselingen tussen de landen. Vernieuwend is dat heel wat andere maatschappelijke organisaties betrokken waren met wie we verdere banden kunnen uitbouwen. En dat leidt tot krachten die elkaar versterken.'

M.-T. Poppe

* *Entraide et Fraternité*: zusterorganisatie van Broederlijk Delen; voordien was Claude volontair van ATD Vierde Wereld.

* www.detijdloopt.be

KALENDER

VOLKSUNIVERSITEIT VAN DE VIERDE WERELD

Plaats van dialoog met mensen in armoede. *Op uitnodiging.*
Zaterdag 5 oktober, VierdeWereldhuis Brussel.
Dinsdag 26 november, Universiteit Antwerpen.

WERELDDAG VAN VERZET TEGEN EXTREME ARMOEDE,

Donderdag 17 oktober. Voor uitgebreide agenda: zie elders in dit blad en/of website.

SHELTER voor MEDESTANDERS en SYMPATHISANTEN

elkaar steunen door ontmoeting en mee-doen.
Elke **1e donderdag van de maand** van 17u tot 20u. Onze deuren en telefoonlijnen staan open voor vragen. Breng zelf je picknick mee, wij zorgen voor soep. In het VierdeWereldhuis.
Data nieuw seizoen: **donderdag 3 oktober, 7 november, 5 december**.

INFORMATIE-ONTMOETING:

De Internationale Beweging ATD Vierde Wereld in België, wat is dat, wie zijn dat? De beste manier om dat echt te weten te komen is

ons ontmoeten. Dit kan op de 1e donderdag van de maand : **(3 oktober, 7 november, 5 december)** van 16u tot 20u. In het VierdeWereldhuis te Brussel/Et-terbeek.

VORMINGSDAG VOOR MEDESTANDERS

'IK ben de methode: durf te kijken, te weten, te leren en te veranderen.'
Zaterdag 9 november van 10u-16u, Foyer ACV te Hasselt.

FILM 'JOSEPH, DE REBEL'

Donderdag 17 oktober in Middelkerke, CC De Branding, 19.00 uur. OCMW in samenwerking met de gemeente Middelkerke.
Info: Bea Verleyen: bea.verleyen@telenet.be
Woensdag 23 oktober in Turnhout, CC de Warande, 19u30. In samenwerking met de Stad, het Lokaal Overlegplatform en de werkgroep Kansarmoede en Onderwijs. Info: Gelijke Kansen – Onderwijs Turnhout
T: 014 40 96 31

Geïnteresseerd in één van deze activiteiten?
Informeren en aanmelden via het secretariaat (voormiddag).

ACTUELE INFORMATIE

zie www.atd-vierdewereld.be.

Jongeren werken samen in Wijhe

Begin juli kwamen een 25-tal jongeren uit België en Nederland samen in ontmoetingscentrum en boerderij 't Zwervel van ATD Vierde Wereld in Wijhe, Nederland. Het was een samenwerking tussen Djynamo (de Europese jongerendynamiek van ATD) uit Vlaanderen en Nederland en jongeren en jongerenwerkers van de

stichting "Mooi" uit Zoetermeer. Tijdens de vijf bouwdagen werd er veel gewerkt en plezier gemaakt. We legden onder meer een bospad en een bloementuin aan, plaatsen een nieuwe omheining, en sprokkelden hout. In het begin was het een beetje moeilijk om contact te zoeken met de jongeren die we niet kenden en die een heel andere achtergrond hebben, maar het ijs werd gebroken door de vele activiteiten die we samen ondernamen. Er volgden boeiende en amusante gesprekken waardoor we naar elkaar toe groeiden.

VIERDEWERELDBLAD

Uitgave van de Beweging ATD Vierde Wereld
Victor Jacobslaan 12
1040 Brussel
(02) 647 92 25 / 647 99 00
contact@atd-vierdewereld.be
www.atd-vierdewereld.be

Verantwoordelijk uitgever:
Herman Van Breen, zelfde adres

Voor giften en lidmaatschap kunt u storten op rek.nr.: 000-0745336-85 (IBAN: BE89 0000 7453 3685) Giften van 40 euro of meer per jaar zijn aftrekbaar van de belastingen. Een fiscaal attest wordt in februari afgeleverd.

ATD Vierde Wereld België is lid van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving (VEF) en ondertekende haar ethische code. Op www.atd-vierdewereld.be vindt u meer informatie over hoe u ons (financieel) kunt steunen en/of lid kunt worden.

Lid van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld, een niet-gouvernementele organisatie (NGO) voor armoedebestrijding. Ze is niet gebonden aan een geloofsovertuiging, levensbeschouwing of politieke stroming. Het belangrijkste doel is: de armoede bestrijden met de armsten zelf en vanuit hun ervaringen en kennis. De acties zijn gericht op de eerbiediging van ieders waardigheid en mensenrechten: een duurzame basis voor de uitroeiing van grote armoede.

Voor de laatste avond van de jongeren uit Zoetermeer werd er gebarbecued en organiseerden we een karaoke. Toen ook onze laatste avond aangebroken was, zijn we op verkenning geweest in het dorp Wijhe. Bij een drankje op een terrasje konden we gezellig bijpraten. Ondanks de drukte, was het een fijne week en zeker voor herhaling vatbaar!

Lieven Geerts